

VÄSTANÅ TEATER

– en guldtråd i vardagens gråa väv

”Saga och myt, musik, dans - rötterna och de stadiga benen rotade i Värmland, betydelse långt utanför landskapet. Från Selma Lagerlöf till Kalevala och Shakespeare. Stora livsfrågor, så som de kommer till uttryck i historier sprungna ur de stora skogarna, eller berättelser långt bortifrån. Teater som inte liknar något annat. En guldtråd i det grå - det är vad Selma Lagerlöf talade om, och det är vad *Västanå Teater* vill vara, och är.”

Gunilla Ambjörnsson, producent och författare

Västanå Teater är en ideell förening som fick sitt stora publika genombrott när teatern flyttade till Berättarladan i Rottneros 1999. Teatern bildades redan 1972 som en fri grupp och erhöll först 2009 status som regionteater. Sedan 1990 är Leif Stinnerbom teaterchef och konstnärlig ledare för teatern.

Västanå Teater har en unik profil, med den folkliga kulturen som grund: berättarkonsten, musiken och dansen. Grundstenen är samspelet och det delade berättaransvaret mellan dessa element. Den folkliga traditionen har två delar: en bevarandedel, och en förnyande. Målet är att också lägga till och göra något nytt. Allt på teatern; från musiken, dansen, kostymerna till scenografin och berättarrummen inspireras av folkulturen.

Peer Gynt 2006, foto Lars Sundstrand

"Den svenska teaterns historia är till stor del framvuxen ur borgerliga urbana miljöer, men det finns också en bortglömd scen, fjärran från våra nationella centra, som bygger på det muntliga gestaltandet, ett berättande i ord, musik och rörelse. Det är denna folkliga teatertradition som Västanå teater vill utforska och utveckla i sina föreställningar. En till stor del åsidosatt kulturskatt som bara ligger och väntar på att upptäckas och vidareutvecklas. Man skulle lite lätt kunna travestera Ivar Lo-Johansson och påstå att: "allt det spännande finns i folkkulturen!"

Leif Stinnerbom teaterchef och konstnärlig ledare

Teaterns verksamhet har sin tyngdpunkt i den årliga sommaruppsättningen i Berättarladan, som kompletteras av en turnerande uppsättning, riktad mot en barn- och/eller ungdomspublik.

Sammanlagt spelar Västanå Teater för mellan 20 och 25 000 personer i Berättarladan årligen. Föreställningen ges cirka 50 gånger under sommaren.

Teaterns turnéer under vinterhalvåret riktar sig i stor utsträckning till en ung publik, men är i själva verket generationsöverbryggande och fungerar utmärkt för en allålderspublik. Föreställningarna på turné ses av 5 000–10 000 personer årligen och spelas oftast i vår mongoliska yurta.

Spelåret 2015-16 kommer en samisk berättelse spelas på turné i yurtan och i Berättarladan sommaren 2016 spelas Löwensköldska Ringen efter Selma Lagerlöfs roman.

Nils Holgersson 2013, foto Håkan Larsson

RINGARNA RUNT OMKRING

”Numera är Västanå Teater mer än bara en teater. Genom samarbetsprojekt, kursverksamhet och de 25 000 turisterna som lockas till Värmland utgör teatern en viktig del i det lokala näringslivet och i besöksnäringen.”

Emma Hultcrantz producent

Som ett led i teaterns publikarbete genomförs med jämna mellanrum en publikundersökning i samband med uppsättningen i Berättarladan. Vid den senaste undersökningen som genomfördes framkom att besökarna i genomsnitt, utöver teaterbiljetten, spenderade 1800 kr per person i samband med vistelsen i Sunne. Med 20-25 000 besökare årligen innebär det 45 miljoner kronor in till bygden. 70% av publiken kommer resande från platser utanför Värmland vilket bara i Sunne genererar 5000 extra hotellnätter per år.

VÄSTANÅ FOLK – en ny gren på västanåträdet

Västanå Folk är en mötesplats för olika former av folkkultur. De element som är grundpelarna i Västanå Teaters konstnärliga uttryck- berättandet, musiken, dansen, hantverket – är kärnan i Västanå Folk. Projektet pågår mellan 2015 och 2017 och för att rymma den ökade verksamheten planerar Västanå Teater att bygga om och vinterbona 1000 kvm i den södra delen av Berättarladan. Här kommer en ny scen, ateljéer, kontor, teknik och repetitionssalar att finnas.

Västanå Folk skapar också en *residensverksamhet* där folkkonstnärer av alla de slag kan gästa teatern under kortare och längre perioder för att inspirera och låta sig inspireras av varandra. Det kan handla om berättare, dansare, hantverkare, skådespelare och musiker från hela världen, med den folkliga kulturen i centrum.

Tillsammans med Karlstad Universitet arbetar Västana Teater med *konstnärlig forskning*. En fördjupning av den samlade kunskapen som finns på teatern kombineras med akademien.

Startskottet för detta samarbete skedde den 24 augusti 2015 med en föreställning där begreppet värmländsk identitet gestaltades av musiker, skådespelare, dansare, stand-up artister, poeter mfl. I samband med föreställningen genomfördes även diskussioner kring ämnet och ett seminarium på temat konstnärlig forskning med gäster från hela Norden.

För barn och unga i Sunne och Värmland har också, inom ramen för Västana Folk,skapats ett *Unga Västana*. Satsningen går ut på att kombinera kursverksamhet för barn mellan 8 till 18 år med en årlig föreställningsverksamhet där barn och unga står på scenen med hjälp av professionella regissörer, scenografer, kostymörer, musiker och kompositörer. Allt i Västana Teaters unika spelstil. Under hösten 2015 har över 70 deltagare anmält sig till denna verksamhet.

Lomjansguten 2015, foto Håkan Larsson